

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש

פרשת במדבר

הגיליון השבועי לכל יהודי 907

א' בסיון התשס"ד
(21.5.04)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד – המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

דבר אחד שמאחד אותנו

אנחנו יכולים לריב ולהתווכח, להיאבק ולהילחם – ועדיין נישאר יהודים, אחים. מחברת אותנו ברית נצחית שנכרתה עמנו בהר-סיני, וממנה אי-אפשר לברוח.

זו קרה השבוע, לפני שלושת-אלפים שלושה מאות ושש-עשרה שנים. בראש-חודש סיון קרה דבר שהוא נדיר, לצערנו, בעם היהודי – העם כולו התאחד. כשעם-ישראל חנה למרגלות הר-סיני, לקראת קבלת התורה, מתארת זאת התורה במילים: "ויבואו מדבר סיני ויחנו במדבר, ויחן שם ישראל נגד ההר". "ויחן" – לשון יחיד. מפרשים חז"ל, שזו הייתה הפעם היחידה שהעם כולו התלכד "כאיש אחד בלב אחד", בעוד שאר החניות היו "בתרעומות ובמחלוקת".

זו איננה עובדה היסטורית בלבד, אלא יש בה מסר עמוק. אחדות אמיתית בעם-ישראל יכולה להתקיים רק על בסיס התורה שניתנה בהר-סיני. בלי הבסיס הזה, אפשר באמת לתהות אם אנחנו עם אחד או אולי אוסף של בני-אדם, שבטים ותרבויות, שאין ביניהם שום דבר משותף.

יהודי נשאר יהודי

זהות היהודית ייחודית לנו, ואין לה מקבילה בעולם. בבסיסה לא עומדים הלאום, הגזע או הדת (במובנה המקובל). הזהות היהודית נובעת מהנשמה המיוחדת שהורישו לנו אבותינו אברהם יצחק ויעקב ומהברית שנכרתה עמנו כשעמדנו למרגלות הר-סיני וקיבלנו את התורה. באותו מעמד בחר בנו בורא העולם מכל העמים וקבע לנו ייעוד של "ממלכת כוהנים וגוי קדוש".

חשוב להבין אל-נכון את משמעות הזהות היהודית. רבים נוטים לתרגם את המושג יהודי למערכת של אמונות, מעשים והתנהגויות. מכאן, שמי שאינו עומד בצפיפות הללו "הוא לא יהודי בשבילי". אנחנו שומעים התבטאויות כאלה מכיוונים שונים, והצד השווה שבהן, שכל אחד ואחד מגדיר לעצמו התנהגות מסוימת בתור כזו שמוציאה את האדם מכלל ישראל.

יש כאן טעות יסודית. אתה יהודי לא בגלל מה שאתה מאמין, חושב, מדבר או עושה. אתה יהודי בגלל מה שאתה, בגלל עצם מהותך. מבחינה זו, המונח 'יהודי' הוא כמו המונח 'אדם'.

גם 'אדם' אינו מתאר מעשים ומחשבות אלא מהות בסיסית שממנה אי-אפשר לברוח. זו גם משמעות המושג 'יהודי'.

נכון, היותך אדם מחייב אותך לשורה של ערכים והתנהגויות. במקרים קיצוניים אפשר לומר על אדם שהוא מתנהג כחיה. אבל גם אז יישאר אדם – אדם שמתנהג כחיה. דווקא משום כך אנו מטילים עליו אחריות ומעמידים אותו לדין, שכן לעולם הוא נשאר אדם וחלות עליו החובות המוטלות על אדם.

תמיד קשורים

בדיוק כך יש לתפוס את המושג יהודי. בראש ובראשונה זו מהות פנימית שמתארת את האדם עצמו. מי שנולד יהודי (או התגייר כהלכה) – הוא יהודי בעצם מהותו. הוא לא יהודי בגלל מה שהוא חושב ומרגיש ועושה, אלא משום שבמהותו הוא יהודי. לכן לעולם אין בכוחו להינתק מיהדותו, שכן האדם אינו יכול להחליף את מהותו הפנימית.

יהודי עלול להתנהג כגוי ולחשוב כגוי, ואז יש לפנינו יהודי שמתנהג כגוי – אבל יהודי! גם מי שפורק מעליו עול תורה ומצוות, נשאר מחובר בטבורו לברית הנצחית שכרת הקב"ה עם העם היהודי במעמד הר-סיני. הוא נשאר יהודי, משום שבעצם מהותו הוא חלק מ"ממלכת כוהנים וגוי קדוש". דווקא משום כך קוראת לו התורה לשוב אליה, שכן הוא נשאר תמיד קשור אליה.

זה הבסיס שמאחד את כל בני העם היהודי. אנחנו יכולים לריב ולהתווכח, להיאבק ולהילחם – ועדיין נישאר יהודים, אחים. גם אם איננו יכולים להגיע להסכמה ולהבנה, ואפילו כל אחד חושב על זולתו את הדברים הקשים ביותר, בכל-זאת יהודים אנחנו.

זה הדבר הגדול שהתחולל במעמד הר-סיני – הברית הבלתי-יניתנת לערעור בין עם-ישראל לבין הקב"ה ובין כל בני העם היהודי לדורותיהם. הברית הזאת היא יסוד אחדותנו והיא סוד כוחנו.

יש חדש

שבת של אחדות

שבת זו היא השבת שלפני חג-השבועות והיא חלה למחרת ראש-חודש סיון, היום שבו התאחד עם-ישראל "כאיש אחד בלב אחד" לקראת קבלת התורה. ראוי להזכיר את קריאת הרבי מליובאוויטש, לקיים בשבת זו כינוסים של אחדות ישראל, לגברים ולנשים (בנפרד, כמובן), ובהם לעורר את נקודת האחדות, שהיא ההכנה הראויה לקבלת התורה מחדש בחג-השבועות.

ילדים לעשרת הדיברות

בחג-השבועות יבואו המוני ילדי ישראל לבתי-הכנסת למעמד קריאת עשרת הדיברות. הרבי מליובאוויטש קרא להביא גם את הטף, כדי שגם הם יהיו במעמד זה, בהיותם הערבים לקיום התורה. קריאה זו מבוססת על מאמר המדרש: "אמר הקב"ה לישראל: בניי, הו קורין את הפרשה הזאת בכל שנה, ואני מעלה עליכם כאילו אתם עומדים לפני הר-סיני ומקבלים את התורה". בבתי-כנסת רבים הגבאים נוהגים להכין בשביל הילדים דברי-מתיקה, כדי לעודדם לבוא למעמד המיוחד. צעירי-חב"ד הוציאו-לאור לקראת חג-השבועות עלוני הסברה מיוחדים לילדים על משמעות החג, ועל החשיבות לבוא לבתי-הכנסת לקריאת עשרת הדיברות.

סמינר דעת

אגודת דעת, ללימוד היהדות באור החסידות, מארגנת סמינר מיוחד בחג-השבועות, מיום שלישי ה' בסיון (25.5) עד יום חמישי ז' בסיון (27.5), במלון הנופש כינר קלאסיק. הנושא: קבלת התורה בשמחה ובפנימיות. בתכנית שיעורים והרצאות ותיקון ליל שבועות בצוותא. פעילויות לילדים בזמן ההרצאות. טל' 08-9353932.

זמני השבוע

יושלים ת"א חיפה באר-שבע אילת ניר-יוק							
ניסת השבת	6:58	7:13	7:06	7:14	7:06	7:54	
צאת השבת	8:15	8:18	8:19	8:16	8:11	9:00	

פרקי אבות: פרק ו

פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il

דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

הקדושה תמיד בהישג-יד

הכוח להיות קרוב

יכול יהודי לטעון שתביעה זו קשה עליהם. הם יכולים להיות קשורים עם הקב"ה בשבת וביום טוב, וכן בזמני התפילה ולימוד התורה שבכל יום ויום (שהם בדוגמת שבת ויום טוב), שאז הם מנותקים מהחיים הגשמיים; אבל איך אפשר להיות קשורים עם הקב"ה כאשר עוסקים בדברים ארציים וגשמיים?

רומת התורה, שהמרחק בין אוהל-מועד (המסמל את הקדושה) ובין בני-ישראל אינו עולה לעולם על 'תחום שבת'. גם בימות החול המרחק מן הקדושה הוא בהישג-ידו של כל אחד ואחד מישראל, וגם בהימצאו בריחוק-מה מן הקודש, דבר המסמל את העיסוק בדברים גשמיים, עדיין הקדושה קרובה אליו ובידו להגיע אליה בכל עת. מכאן, הכוח לכל יהודי להיות קרוב אל ה' בכל זמן, גם כשהוא עוסק בענייניו הגשמיים.

(לקוטי שיחות כרך יג, עמ' 1)

ישראל חונים בריחוק מקום מהמשכן.

הסיבה לזה פשוטה, כפי שכתוב בהמשך הפסוק הנ"ל: "ולא יהיה קצף על עדת בני-ישראל", וכפי שמפרש רש"י שם: "ואם לאו, שייכנסו זרים בעבודתם זו — יהיה קצף". לכן ציווה הקב"ה שבני-ישראל יחנו במרחק בטוח מהמשכן, כדי שלא ייכשלו בכניסת זרים למקום-הקודש.

עבודת ה' תמידית

עם זה, המרחק מהמשכן אינו צריך להיות גדול מאלפיים אמה, כדי שבני-ישראל יוכלו לבוא אל המשכן גם בשבת. מזה אפשר ללמוד הוראה בעבודת ה', שהיא נצחית בכל מקום ובכל זמן:

תובעים מכל יהודי שיקיים לא רק את כל המצוות שמדאורייתא ומדרבנן, אלא שגם חייו הגשמיים יהיו חלק מעבודת ה', כמו שנאמר "כל מעשיך יהיו לשם שמים", ועד למדרגת "בכל דרכיך דעהו" — שכל פעולה של יהודי מביאה אותו לידיעת ה'.

ברשתנו התורה מספרת על חניית בני-ישראל במדבר: "איש על דגלו, באותות לבית אבותם, יחנו בני-ישראל, מנגד, סביב אוהל מועד יחנו". המילה "מנגד" משמעותה הכללית היא מול, לפני, לנוכח. כך היה אפשר לפרש שבני-ישראל חנו לפני אוהל מועד.

אולם רש"י מפרש את המילה "מנגד": "מרחוק מיל, כמו שנאמר ביהושע 'אך רחוק יהיה ביניכם וביניו כאלפיים אמה', שיוכלו לבוא בשבת". כלומר, המילה "מנגד" באה ללמד, שבני-ישראל צריכים לחנות במרחק מהמשכן, אך לא יותר מאלפיים אמה, תחום שבת, כדי שיוכלו לבוא אל המשכן בשבת.

מרחק ביטחון

ההכרח לפרש כך נובע מהעובדה שבני-ישראל לא היו יכולים לחנות מול המשכן וסמוך לו, שכן כמה פסוקים קודם-לכן נאמר "והלוויים יחנו סביב למשכן העדות", וממילא היו מפרידים בין בני-ישראל ובין המשכן. לכן בהכרח לפרש את המילה "מנגד" במשמעות של מרחק — שבני-

מן המעייין

נושא השבוע: תורה

שיתקיים אצלך, אבל דבר הבא בלי יגיעה אל תאמין שיתקיים, כי כשם שבא כך ילך. זהו שאמר שמאי: "עשה תורתך קבע" — למד תורה ביגיעה ובעמל כדי שתישאר אצלך תורת-קבע.

אמרת השבוע

רעבון מתמיד

כאשר הגאון רבי בונם מזיכלין הגיע אל רבי מנחם-מענדל מקוצק, נסחף מיד לתוך עבודת ה' הנלהבת של החסידים והזניח מעט את התמדתו בתורה. ראה אותו הרבי ופנה אליו בשאלה: "אומרים שלמדן הוא מי שמילא את כרסו בש"ס ובפוסקים. מדוע אומרים 'כרסו' ולא 'דראשו'?"

שתק רבי בונם. השיב הרבי מקוצק: "כשם שהכרס מתמלאת מדי יום, ומיד מתחדש רעבונה, כך הלמדן צריך להיות רעב בכל יום מחדש ללימוד התורה. מי שהתמדת פגה — אין מקומם אצלי..."

ויום הכרחית מאוד. בקביעת עיתים לתורה בכל יום הכול חייבים, ואין באפשרותו של איש לפטור את עצמו ממנה, כי היא נוגעת בגשמיות וברוחניות ממש.

(אגרות-קודש)

לעמול ולהתייגע

בתורה צריך האדם לעמול ולהתייגע בפועל. גם כאשר הוא טרוד ומוטרד בעסקיו וקביעת העיתים באה לו בעמל, הוא מוכרח לקבוע כל יום עיתים לתורה.

(ספר המאמרים תרצ"ו)

לשמור ולא לדחות

דחיית הלימוד למחרת, מתוך מחשבה שהיום הוא עייף ומחר יהיה לו זמן פנוי, וגם אפשרות ללמוד אפילו בעיון, אינה נכונה. דווקא על-ידי שמירת קביעת העיתים לתורה מתוך קבלת עול, ייעשה אצלו ההרגל טבע שני.

(הרבי הרייז' מליובאוויטש)

היגיעה משמרת

רבי דוד מקוצק פירש את מאמר חז"ל "יגעתי ומצאתי תאמין": דבר שבא לך ביגיעה, תאמין

אש, מים, מדבר

בשלושה דברים ניתנה התורה: באש, במים ובמדבר (מדרש רבה). אלה שלושת האמצעים לקניין התורה: 'אש' — להט-אש הבערת בלב ישראל, המשתוקקים לאביהם שבשמים; 'מים' — קרירות ומתינות, יישוב הדעת וצלילות המחשבה, לחשוב חשבונה של תורה, ברוח נכונה ובשכל טוב; 'מדבר' — ויתור על תענוגות העולם הזה, כמדבר שממה.

(שם משמאל)

מסירות-נפש על התורה

שלושת הדברים האלו מסמלים מסירות-נפש על התורה: 'אש' — אברהם אבינו, שקפץ לתוך כבשן האש, מסירות נפש של יחיד; 'מים' — נחשון בן-עמינדב וכל ישראל, שקפצו לים, מסירות-נפש של כל העם; 'מדבר' — מסירות-נפש מתמידה, כשישראל הלכו אחרי הקב"ה ארבעים שנה במדבר, בארץ לא-זרועה.

(רבי מאיר שפירא)

קביעות עיתים לכול

יש לדעת כי קביעת עיתים לתורה בכל יום

האושר שמתחת לאדמה

הזמן – סוף ימי מלחמת-העולם השנייה. המקום – אי-שם במעבה האדמה, עמוק-עמוק במקום צר ואפל, בעיר טרנו שבפולין. היהודים הלא-רבים שחיו בעיירה קטנה זו נלקחו כמעט כולם על-ידי הנאצים ימ"ש למחנות-ההשמדה. רק שרידים מועטים שנותרו חיים, ואני בתוכם, סובבו בין ערמות העפר והחורבות, למצוא מזון להחיות את נפשם הרעבה והמיוסרת.

אני משוטט לי כסהרורי בתוך עיי-המפולת, נטול-כוח וחסרת-קווה. מהלך אני בצידי הדרכים, מבקש להיבלע בנוף, לבל תתבלט דמותי יתר על המידה. מסביב אפשר לראות עבר עשיר והווה עצוב ומלא תוגה. נהרות של דם יהודי שפוך, גופות קדושים מופקדים לנשרים ולחיות-טרף למיניהן ושאר מחזות זוועה.

מחכה אני לכדור הרובה שיפלח את ליבי וישים קץ לחיים שאינם חיים. "קח-נא את נפשי ממני, כי טוב מותי מחייה", מתפרצת לה זעקת שבר מקרבי, כזעקתו של יונה הנביא בשעתו. אבל לאחר מכן, האמונה היהודית הנטועה עמוק בנשמתו דוחה את מחשבות הייאוש והאבדון ומנסה להצמיח מחשבות חדשות על יום יבוא שבו אינקמה מאויבי.

לפתע, בתוך הררי החורבן והזוועות, מתגלות נגד עיני מדרגות שלמות היורדות אל תוך האדמה – כמו דרך נעלמה אל עולם אחר, מסתורי. אני מנסה לרדת. רגליי כושלות ליפול. עוד מדרגה ועוד מדרגה. ופתאום שומעות אחיני מפינה כלשהי קול נעימה חרישי. אני מתאמץ לרכז את חושיי ותוהה מהיכן בא הקול, איפה הפתח.

ברגע זה עומד לי ניסיוני הרב באיתור בונקרים ובהסתתרות בתוכם. עיניי מבחינות בלוח עץ מכוסה עפר. בשארית כוחותי אני מרים את הלוח ומשחיל את גופי פנימה. והנה מחזה שלא ייאמן: יהודים לומדים. מה זה כאן,

לראות קולות

מעמד הר-סיני, שבו ניתנה התורה, חולל שינוי מהותי במציאות העולם. באירוע חד-פעמי זה התעלה העולם למצב שמתקרב לתקופת העתיד לבוא. הנחות-היסוד של העולם המוכר לנו התערערו, והאמת האלוקית זרחה בגלוי ובהירות רבה ביותר.

שינוי זה במציאות העולם רמוז בפסוק "וכל העם רואים את הקולות". אומרים חז"ל: "רואין את הנשמע ושומעין את הנראה". בפשטות נראה, שבשעת מתן-התורה היו הקולות נראים בעיניים ואילו המראות נשמעו באוזניים. אך הרי ידוע הכלל, שאין הקב"ה עושה ניסים לחינם – וכאן נעשה נס ששינה את טבע החושים, ולכאורה ללא כל תועלת?

התאמת מוחלטת

חייבים אנו לומר, שיש בזה משמעות עמוקה יותר ושראיית הקולות ושמיעת המראות לא הייתה נס נפרד מההתגלות בהר-סיני, אלא זו הייתה תוצאה טבעית של המעמד הגדול הזה. מעמד הר-סיני העלה את עם-ישראל לדרגה גבוהה כל-כך, עד שראו את הנשמע ושמעו את הנראה.

הראייה היא כוח שמעביר דברים אל הנפש במוחשיות עצומה. דברים שאדם רואה בעיניו – הוא משוכנע באמיתותם בדרך שאין למעלה ממנה. יבואו מאה עדים וינסו להכחיש דבר שהאדם ראה במו-עיניו – לא יוכלו לו; הרי הוא עצמו ראה זאת! אולם חסרונו של כוח הראייה שהוא רואה רק דברים גשמיים. דברים רוחניים אינם נתפסים על-ידי הראייה.

לעומת זאת, כוח השמיעה הוא הכוח לקבל דברים מפי אחרים. אין בו המוחשיות וההתאמתות של הראייה. אדם השומע דברים עשוי להאמין בהם ועשוי שלא להאמין בהם. אף כשאין לו סיבה לפקפק במהימנות הדברים, אין הם מתאמתים אצלו כאמת מוחלטת ובלתי-ניתנת לערעור. אולם מצד שני, לשמיעה אין מגבלה גשמית, ואדם עשוי לשמוע גם דברים רוחניים דקים ומופשטים.

זה, אגב, טעם ההלכה האומרת: "אין עד נעשה דיין". הדיין צריך שיהיה מסוגל ללמד זכות על הנידון, וברגע שהדיין היה עד למעשה הפשע, נבצר ממנו ללמד זכות על הפושע. כל עוד הוא שומע על מעשיו מאחרים, גם אם העדויות ברורות וחד-משמעיות, עדיין יש בו הכוח ללמד עליו זכות, אך ברגע שראה את המעשים במו-עיניו, הוא חש את חומרתם בעוצמה רבה כל-כך, עד שאין ביכולתו למצוא לו צד זכות.

העולם קיים?

מצב זה גורם שהמציאות הגשמית, הנתפסת על-ידי כוח הראייה, מתקבלת בתודעת האדם כמציאות ברורה ובלתי-מעוררת, ואילו המציאות הרוחנית, שעליה אפשר רק לשמוע אך אי-אפשר לראותה בעיניים, נתפסת בעוצמה חלשה יותר. לכן אנו חשים היטב את המציאות הגשמית של העולם-הזה, אך לגבי הכוח האלוקי שמקיים אותה בכל רגע ורגע הננו נזקקים לאמונה ולהתבוננות. הצד האלוקי של הבריאה נתפס בצורה נחותה יותר לעומת המוחשיות שנתפס בה הצד הגשמי שלה.

אולם בעת מעמד הר-סיני התהפכו היוצרות: הדברים הרוחניים והאלוקיים, שהיו עד כה בבחינת 'נשמע', נתפסו בהירות ובמוחשיות ("רואין את הנשמע"), כאילו נראו בעיניים ממש, ואילו המציאות הגשמית, שאותה אפשר היה עד אז לראות בעיניים, איבדה מתוקפה וממוחשיותה, כאילו הייתה דבר ששומעים עליו בלבד ("שומעין את הנראה").

בשעת מעמד הר-סיני התעלו בני-ישראל לדרגה כזאת, שהאמת האלוקית נעשתה לגביהם מוחשית וטבעית, ממש כמו שאנו רואים את השמים ואת הארץ. ולעומת-זאת, מציאותם של השמים והארץ הגשמיים נעשתה רופפת, עד שהיו זקוקים להוכחות כדי להבהיר לעצמם שזו מציאות אמיתית ולא אחיזת-עיניים (ראה לקוטי שיחות כרך ו, עמ' 119).

ישיבה! אני שואל את עצמי, תוהה ומשתאה. חבורת יהודים רוכנים מעל ספרים, והקול, קול תורה, בוקע ועולה מגרונם. משפסף אני את עיניי הממאנות להאמין. האומנם! חוצה אני את

הבונקר מצד אחד לצידו השני ולפתע אני נצמד למקומי לנוכח המראה הנגלה לעיניי – יהודי בגיל גבורות, עטור זקן לבן ארוך, היורד לו על-פי מידותיו, יושב מעוטף בטלית ומעוטר בתפילין, כולו

שופע אור זוהר, לומד גמרא בניגון ערב.

לימודו של הזקן כובש את ליבי לגמרי. אני חש כיצד קילוח רענן של שמחה וחיים חודר לתוכי; ממש תחיית-המתים בזעיר-אנפין. פתאום מתחלפות תחושותיי הנוגות בדמיונות מלבבים: הנה אני בחצרו של ארמון מלכים, סביבי שפע של עצי פרי ופרחים ססגוניים וריחניים; שמש אביבית שולחת קרניים נעימות המלטפות את גופי; ושפתיי ולשוני חשות מתיקות כשל דבש נוטף.

מוקסם מהמראות ומהקולות גואים בי רגשותיי וקריאת "טוב לי תורת פיך!" נרגשת פורצת מתוכי. רגליי, שאך לפני כמה רגעים מעדו ומטו ליפול מרוב פחד וחולשת הגוף והדעת, נעות כעת לעבר גמרא המונחת על ארון ספרים מאובק, בפאתי הבונקר.

אוחז אני בגמרא הקרועה מכל עבר, ממש כמו נפשי, נושק לה באהבה אין-קץ ופוחח אותה. מול עיניי שבות ומרצדות מילים מוכרות ואהובות – "אמר אביי", "אמר רבא", "מחלוקת רבי יוחנן וריש-לקיש"...

דמעות פורצות מעיניי והן זולגות על דפי הגמרא ומרטיבות אותם. גן-עדן בתוך הגיהנום. הטוב בהתגלמותו בתוך ים של דם, רשע, זדון ורוע. לפני שעה קלה שאלתי את נפשי למות ולהצטרף אל אחיי הקדושים, ועכשיו מרגיש אני כי אמנם הצטרפתי אל אחים קדושים, אך לא אלה המתים, אלא החיים.

והיהודי הזקן מוסיף להתנועע על הגמרא. כמה צנום גופו ונחבא, וכמה גדולה רוחו וזוהרת למרחקים. והוא אפילו אינו יודע כי באישיותו ובמעשיו הפיח רוח חיים בנפש דויה, על סף גוויעה.

דמותו של אותו זקן, העוסק בהווית אביי ורבא בתוך עמק הבכא, לא משה מנגד עיניי מאז ועד עצם היום הזה. בכל עת משבר ומצוקה, כבימים של נחת ושמחה, תמיד זכרתי וזוכר אני את פניו.

דמות זו מסמלת בעיניי את רוח ישראל האמיתית, רוח ששום כוח בעולם אינו יכול לה, כל עוד יונקת היא את חיותה מהתורה הקדושה.

תודתנו לכותב השורות
ר' מיכאל אורי, בני-ברק

נציפייה לנאורה "תורה חדשה תצא מאיתו, דהיינו, שתהיה תורת ה' תמימה מגולה לנו באור חדש הגנוז, סוד סתרי תורה... כי יתרון האור יהיה מהחושך, מכוח סוד הגלויות והזדככות נזכה לעצם הדבקות" (שלי"ה פסחים קלו)

לצייר את פרקי התהילים

ולקבל את ברכתו לפרוייקט, שהיה אז בראשיתו. שש-עשרה שנים צייר את מאה וחמישים הציורים. לפני שתים-עשרה שנים עלה לארץ ובעקבות היכרות עם רב הכותל, הרב מאיר גץ, החליט להקים ברובע היהודי את תערוכת ציורי התהילים. לפני שמונה שנים עברה התערוכה למשכנה הנוכחי.

לצייר אמת

"בירושלים חיים אמנים רבים, אבל האמנות הזו שונה, מפני שהיא מייצגת אמת. היא מייצגת את התכנים של מזמורי התהילים ואת הקשר שבין האדם האומרם לבין הקב"ה", אומר משה-צבי בלהט.

לפני כמה חודשים ביקר במחוזון בעל הוצאה-לאור מכובדת. "מדובר באדם מבוגר, יקה קר-מזג", מספר משה-צבי. "הזמנתי אותו לביקור, והוא אמר שיבוא לשלוש דקות בדיק. עם כניסתו למחוזון ראיתי על פניו תדהמה. הוא עזב את המחוזון רק כעבור שעותיים וחצי". התוצאה — בקרוב עומד לראות אור ספר בפורמט אלבומי, עם כל מאה וחמישים הציורים, מלווים בדברי הסבר. איך ייקרא הספר? משה-צבי משיב בפשטות: "תהילים", כמובן".

ברגר: לצייר את הקשר עם הקב"ה

מסע ביאכטה

משה-צבי קנה לו שם וחוג לקוחות נאמן, וחוג זה סיפק לו פרנסה בכבוד. בשלב מסוים קנה יאכטה פרטית ויצא למסע של שיט וציור בים. שלוש שנים נמשך המסע, ובסופו עזב את אירופה והיגר לאמריקה. לפני קצת יותר מעשרים שנה, בעקבות מחשבות מעמיקות בינו לבין עצמו ושיחות ארוכות עם רב בניו-יורק, החליט להתחבר לזורשיו היהודיים.

בארה"ב קשר משה-צבי קשר חם עם קהילת חב"ד ואף זכה להגיש לרבי מליובאוויטש אחת מעבודותיו

בקומת המרתף של בית הרב קוק בירושלים מוצגת זה שמונה שנים תערוכה מיוחדת במינה, של אישיות מיוחדת במינה. את קירות חמשת חדרי הקומה מפארים מאה וחמישים ציורים מרהיבים ביופיים ומדהימים במקוריותם, על פרקי התהילים — ציור לכל פרק. הרבה מאוד אותיות, פסוקים ומשחק מרתק של אורות וצללים.

אווירה בלתי-רגילה של קדושה אופפת אותך מיד בבואך פנימה. מקומיים ותיירים הפוקדים את המקום, כדי להתרשם מהציורים או לרכוש הדפסים שלהם, מתהלכים בין החדרים בדממה של יראת-כבוד. הכול ציורי כל-כך, וגם תקרת התערוכה עוטרה בסגנון הציורים.

מרפואת שיניים לאמנות

מבחינה זו גם דמותו של הצייר, הנוכח בתערוכה כל שעות פתיחתה, משתלבת במקום כחלק מהנוף. יהודי חייכן ומאיר-פנים, בעל מצח גבוה, כיפה שחורה גדולה וזקן צחור נאה, ושמו משה-צבי ברגר. מבטאו הזר הלא-ממש מוגדר, ומנהגו לשזור מילים ביידיש ובאנגלית אל תוך העברית הרצוצה שבפיו, רומזים משהו על עברו ועל סיפור חייו הציורי לא פחות מציירותיו.

משה-צבי נולד בטרנסילוניה בשנת תרע"ד, ובקרוב יחגוג שמונים. הוא צמח ברקע לא-דתי. כשהתבגר למד רפואת שיניים, מקצוע שממנו התפרנס זמן-מה, אף-על-פי שנפשו נטתה תמיד לעבר האמנות. לימים החליט לתת ביטוי לאפיק זה ונסע ללמוד ציור, תחילה ברומא ולאחר מכן בפריס. השהייה בפריס התארכה יותר מהמתוכנן והיא נמשכה כעשרים שנה.

קבוצת גפן - המבטחת המורשת של הציבור הדתי
מומלץ בכל פה!
 ביטוחי שיניים לכל המשפחה
 טיפולים מהיום להיום
 ללא קשר למצב הפה
 מאמינים בביטוח כהלכה
1800-39-33-39

רשת גני חב"ד
להתחיל את החיים
ברגל ימין

מאות גני-ילדים מעולים, בכל רחבי הארץ, ממתינים לילדיכם
 מוקד ארצי (24 שעות ביממה):
1700 700 358

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

סעודה חלבית או בשרית

שאלה: האם אפשר להסתפק בחג-השבועות בסעודה חלבית?

תשובה: נצטוונו בתורה (דברים טז) "ושמחת בחגך". חז"ל פירשו: "אין שמחה אלא בבשר". בזמן בית-המקדש הדבר היה בגדר חובה, וכיום הוא רק בגדר מצווה. מי שנמנע מלאכול בשר בקר או צאן, ישתדל לאכול בחג בשר עוף.

בחג-השבועות יש עניין מיוחד להראות את השמחה, להפגין שנוח ומקובל עלינו היום שניתנה בו התורה לישראל. על-כן מובן שצריך לאכול בשר בסעודת-החג. עם זה, מנהגי-ישראל לאכול מאכלי חלב בחג-השבועות (זכר ל'שתי הלחם' שהקריבו בו — כיכר לחלב, כיכר לבשר; משום שדברי-תורה נמשלו לדבש וחלב; או מפני שלאחר קבלת התורה לא יכלו לאכול אלא מאכלי חלב,

בשל בעיות כשרות; וכו').

הנהוגים להתיר בשר אחרי חלב באותה סעודה, יאכלו תחילה מאכלי חלב (רק לא גבינה קשה ביותר), ישטפו היטב את הפה ויאכלו לחם וכדומה, ואחר-כך יאכלו מאכלי בשר. הממתינים שעה (או חצי שעה) לאחר אכילת חלב, יאכלו סעודה חלבית, יברכו ברכת-המזון או ברכה אחרונה, ורק בסעודה הבאה, לאחר ההמתנה כנהוג, יאכלו מאכלי בשר.

במצוות 'שמחה' בחג יש פרטים נוספים: חובה לשתות יין, כי "אין שמחה אלא ביין"; הבעל צריך לשמח את אשתו בבגדים ובתכשיטים, כפי השגת ידו; את הילדים משמחים בממתקים; וכמרחק יש להרבות במיני מאכלים ובכל דבר המעורר שמחה.

מקורות: פסחים סח.ב. שו"ע או"ח סי' תצד ורמ"א, תקכט, נ"ז ושו"ע אדמו"ר הזקן שם. שערי הלכה ומנהג יו"ד סי' י"א. 'הכשרות' פ"י סמ"ז ואילך. חוה"מ כהלכתו פ"א, ושי"י. קובץ 'אהלי שם' ו' עמ' רא.

"שולחן שבת" עושה לכם שבת אחרת

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ללא תוספת דמי משלוח): 'יוזאיקה', 1-700-704120

